

Enkele ervaringen met kunsthorsten

Anton Heesterbeek, Rob van Schijndel, Hans Verdaat en Frans van Boxtel

Twee afgedankte wasmanden, gevlochten van wilgenhout, brachten ons op het idee om hiervan roofvogelnesten te fabriceren en deze op een geschikte locatie in het veld te plaatsen. Omdat veel vrije tijd in en om het natuurreservaat "de Reuselse Moeren" te Reusel wordt doorgebracht, en hier geregeld diverse soorten roofvogels worden gezien, werd dit gebied uitgekozen.

Het terrein bestaat uit hoogveenrestanten met moerassige stukken, gagelstruweel, heide, weilanden, akkers en berken- en dennenbosjes. Veel afwisseling dus. De factor rust leek ons belangrijk, zodat we twee plaatsen selecteerden die moeilijk te bereiken waren.

De manden werden half gevuld met bodemstrooisel en op de rand afgewerkt met larikstakken. Deze zijn zeer buigzaam en kunnen mooi rond worden gezet. Het geheel werd met ijzerdraad goed vastgezet in respectievelijk een grove den en een berk, op ongeveer zeven m hoogte. Een ladder van berkenstammetjes werd in elkaar gezet en in de buurt opgeslagen voor eventuele nacontroles.

De resultaten waren als volgt.

Horst in berk

11 december 1992: plaatsing van kunstnest.

19 maart 1993: in directe omgeving wordt Havik waargenomen. Geen broedgeval.

9 juli 1993: adulte Wespendif bij nest waargenomen.

10 juli 1993: twee juveniele Wespendifen van c. 1 week oud op nest.

21 augustus 1993: een juveniele Wespendif op de nestrand.

28 augustus 1993: horst verlaten, nestkom bevat uitsluitend wespenraten.

Horst in grove den

15 december 1989: plaatsing van kunstnest.

24 april 1990: alarmerend mannetje Havik in nabijheid, vrouwtje Havik vliegt van nest, 4 eieren.

4 juni 1990: 4 juveniele Haviken op nest.

6 juli 1990: drie takkelingen bij nest, vierde jong dood onder boom.

10 september 1994: nestrand gerestaureerd.

4 maart 1995: vrouwtje Havik in omgeving nest waargenomen.

22 maart 1995: paartje Havik in omgeving nest gezien.

8 april 1995: Bosuil op nest, 4 eieren.

24 juni 1995: 4 Bosuilen verlaten het nest.

Samengevat kunnen we concluderen dat roofvogels en uilen gebruikmaken van kunsthorsten, mits opgehangen op een rustige plek.

Summary: Use of artificial nests by raptors

Two baskets made of willow twigs were mounted in respectively a birch (in December 1992) and a Scots pine (December 1989) at heights of 7 m. The birch nest was successfully used by a Honey Buzzard *Pernis apivorus* in 1993, the other nest was occupied by a Goshawk *Accipiter gentilis* in 1990 (successful) and by a Tawny Owl *Strix aluco* in 1995 (ditto).

Correspondentie-adres: Veilig Oord 63, 5531 XD Bladel.

Naschrift redactie: verschaffen van kunstnesten voor roofvogels is niet echt nodig. Incidenteel kan hiermee een paar geholpen worden waarvan het nest gedurende het broedseizoen uit de boom is gevallen (zie Takkeling 3(1): 21-22, 1995). In sommige gevallen (vooral Wespendif) kan de waarnemer zichzelf terwille zijn door een eerder bezet, maar aftands nest op te knappen. Op die manier wordt de kans vergroot dat de Wespendifeven hetzelfde nest in het daaropvolgende jaar opnieuw gebruiken, wat de waarnemer verlost van eindeloze zoektochten om een nieuwbouw te vinden. Zie verder in Recente Literatuur op pagina 51 voor een artikel van Petrins waarin wordt ingegaan op het gebruik van kunstnesten in Letland.

Foto: De Sperwer bouwt gewoonlijk elk jaar een nieuw nest. Dit nest werd echter in 1995 gebouwd en gebruikt, en wederom in 1996. Horsterwold, 14 mei 1996 (Rob Bijlsma).